

คู่มือการอบรม

อบรมเชิงปฏิบัติการและซ้อมแผนรับสถานการณ์ อัคคีภัยในหน่วยงานโรงพยาบาลบ้านตากขุน

30-31 มกราคม 2561

โรงพยาบาลบ้านตากขุน อำเภอบ้านตากขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

“อัคคีภัยป้องกันได้ ต้มใจได้ใจไม่ประมาท”

“อย่าเพียงชมการสาธิต คิดว่าทำได้”

- ENV. 3 การป้องกันอัคคีภัย โรงพยาบาลได้รับการก่อสร้าง จัดเตรียมเครื่องมือ ดำเนินงาน และบำรุงรักษา เพื่อป้องกันอันตรายและความเสียหายจากอัคคีภัย
- ENV.3.1 มีนโยบายด้านการป้องกันอัคคีภัยของโรงพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษร
- ENV.3.2 มีผู้รับผิดชอบในการป้องกันอัคคีภัย
- ENV.3.3 การก่อสร้างและการต่อเติมอาคารเป็นไปตามข้อกำหนดของ พรบ. ควบคุมอาคารด้านการป้องกันอัคคีภัย
- ENV.3.4 มีการตรวจสอบและปรับปรุง เพื่อป้องกันอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ
- ENV.3.5 มีเครื่องมือและระบบป้องกันอัคคีภัยที่เหมาะสม
- ENV.3.6 มีทางหนีไฟจากส่วนต่าง ๆ ของอาคาร ซึ่งสามารถใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดอัคคีภัย
- ENV.3.7 มีการแสดงวิธีปฏิบัติ เมื่อเกิดอัคคีภัยและวิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ให้เห็นชัดเจนทั่วทั้งโรงพยาบาล
- ENV.3.8 มีการฝึกซ้อมวิธีปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ

ขยายความตาม HA

ผู้รับผิดชอบในการป้องกันอัคคีภัย (ENV3.2)

- ผู้บริหารสูงสุด รับผิดชอบในการปฏิบัติตาม พรบ. ควบคุมอาคาร เพื่อป้องกันอัคคีภัยในทุก ๆ จุดของโรงพยาบาลมีการแต่งตั้งผู้มีคุณวุฒิและประสบการณ์ เป็นผู้รับผิดชอบด้านการป้องกันอัคคีภัย
- มีระบบให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคน ตระหนักถึงความรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยจากอัคคีภัย ตามระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องการตรวจสอบและปรับปรุง เพื่อป้องกันอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ
- มีการตรวจสอบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ตามกำหนดเวลา และ เมื่อมีการปรับปรุงดัดแปลงอาคาร
- มีการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านอัคคีภัย และบันทึกหรือ รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร
- มีการประเมินภาวะเสี่ยงจากอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้รับผิดชอบของโรงพยาบาล
- มีการลดปริมาณการเก็บวัสดุไวไฟ ให้เหลือน้อยที่สุดและเก็บในบริเวณที่กำหนด
- มีการตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดที่นำมาใช้ในโรงพยาบาล
- เครื่องมือและระบบป้องกันอัคคีภัยที่เหมาะสม (ENV.3.5)
- มีการจัดหาเครื่องมือดับเพลิงที่เหมาะสมและเพียงพอ เช่น เครื่องดับเพลิง ชุดผจญเพลิง ท่อ ทางจ่ายน้ำ สายส่งน้ำดับเพลิง หัวฉีดดับเพลิง ซึ่งมีแรงดันในท่อส่งน้ำไม่ต่ำกว่า 250 ปอนด์
- มีการติดตั้งเครื่องมือ และวางระบบเกี่ยวกับอัคคีภัยไว้อย่างเหมาะสม ตามประเภทของอัคคีภัยอันอาจเกิดขึ้นใน แต่ละพื้นที่ โดยให้ความสนใจต่อบริเวณที่มีอันตราย ได้แก่
 - ห้องช่าง / ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า
 - ห้องเก็บเวชระเบียน
 - เตาเผาขยะ
 - ห้องครัว
 - ห้องปฏิบัติการชันสูตร

- บริเวณห้องซักฟอก
- ห้องยา คลังยา
- บริเวณที่เก็บรวบรวมขยะ
- ห้องหรือบริเวณที่ใช้สำหรับการเก็บอุปกรณ์และเครื่องมือไวไฟ
- ร้านค้า
- ห้องรักษาพยาบาล และบริเวณเตียงผู้ป่วยที่ใช้ออกซิเจน
- มีหลักฐานการทดสอบ / บำรุงรักษาเครื่องมือ และระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ
- ไม่มีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเครื่องมือดับเพลิงไปใช้
- มีป้ายแสดงตำแหน่งของเครื่องดับเพลิงชนิดเคมีแห้งชัดเจน
- เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายควบคุมอาคาร
- ทางหนีไฟกว้างเพียงพอสำหรับการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
- ไม่มีการเก็บวัสดุไวไฟไว้บริเวณทางหนีไฟ
- มีป้ายทางออกหนีไฟแสดงไว้ชัดเจน
- ห้องผู้ป่วยและประตูทางออกสู่ทางหนีไฟ ต้องเปิดตลอดเวลา
- มีคำแนะนำรายละเอียด เรื่องการใช้ทางหนีไฟ

การฝึกซ้อมวิธีปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ (ENV.3.8)

- มีการซ้อมดับเพลิงอย่างสม่ำเสมอ ภายใต้อาคารสถานที่ที่แตกต่างกัน ทั้งกลางวันและกลางคืน
- มีการฝึกซ้อมติดต่อ / ประสานงาน กับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านอัคคีภัยในพื้นที่ กรณี เกิด

อัคคีภัย

- มีการประเมินผลการจัดซ้อม จัดทำรายงาน บันทึกรายชื่อผู้เข้าร่วมฝึกซ้อมดับเพลิง
- เจ้าหน้าที่ทุกคนได้รับการฝึกอบรมแนวทางปฏิบัติด้านอัคคีภัยทุกปี รวมทั้งการแจ้งสัญญาณ

อัคคีภัย การใช้เครื่องมือดับเพลิงวิธีการ / เส้นทางเคลื่อนย้ายผู้ป่วย และทราบว่าควรทำการเคลื่อนย้ายเมื่อใด อย่างไร

ไฟ เป็นพลังงานชนิดหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมหาศาล เพราะไฟเป็นต้นกำเนิดของพลังงานต่างๆ ที่มนุษย์นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แต่ “ไฟ” อาจก่อให้เกิดภัยอย่างมหันต์ได้ หากขาดความรู้หรือขาดความระมัดระวังในการใช้และการควบคุม ดูแลแหล่งกำเนิดไฟ ประชาชนทั่วไปควรรู้ภัยอันตรายจากไฟไหม้ เพื่อจะได้มีแผนการควบคุมการใช้ไฟ การใช้ความร้อนอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย พร้อมทั้งเรียนรู้วิธีการป้องกันและระงับอัคคีภัยเพื่อลดภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นสิ่งที่ควรรู้ได้แก่ ภัยอันตรายจากไฟไหม้, การป้องกันและระงับอัคคีภัย, วิธีใช้เครื่องดับเพลิง, ขั้นตอนทั้ง 4 เมื่อมีไฟไหม้, หลัก 5 ต้องป้องกันไฟ, บัญญัติ 10 ประการในอาคารสูง, และความรู้เบื้องต้นเพื่อพ้นอัคคีภัย และใช้แก๊สปลอดภัย 10 วิธี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1). ภัยอันตรายจากไฟไหม้

1.1 ไฟไหม้จะมีความมืดปกคลุม ไม่สามารถมองเห็นอะไรได้ ความมืดนั้นอาจเนื่องจากอยู่ภายในอาคาร แล้วกระแสไฟฟ้าถูกตัด หมอกควันหนาแน่น หรือเป็นเวลากลางคืน

วิธีแก้ไข

ติดตั้งอุปกรณ์ไฟส่องสว่างฉุกเฉิน (Emergency Light) ซึ่งทำงานได้ด้วยแบตเตอรี่ทันที ที่กระแสไฟฟ้าถูกตัด ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง เมื่อกระแสไฟฟ้าถูกตัด เตรียมไฟฉายที่มีกำลังส่องสว่างสูง ไว้ให้มีจำนวนเพียงพอในจุดที่สามารถนำมาใช้ได้สะดวก ฝึกซ้อมหนีไฟเมื่อไม่มีแสงสว่าง ด้วยตนเองทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ในโรงแรม หรือ แม้แต่ในโรงพยาบาล โดยอาจใช้วิธีหลับ ตาเดิน (ครั้งแรกๆ ควรให้เพื่อนจูงไป) และควรจินตนาการด้วยว่าขณะนี้กำลังเกิดเหตุเพลิงไหม้

1.2 ไฟไหม้จะมีแก๊สพิษและควันไฟ ผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บในเหตุเพลิงไหม้ประมาณ ร้อยละ 90 เป็นผลจากควันไฟ ซึ่งมีทั้งก๊าซพิษ และทำให้ขาดออกซิเจน

วิธีแก้ไข

จัดเตรียม หน้ากากหนีไฟฉุกเฉิน (Emergency smoke mask) ใช้ถุงพลาสติกใส ขนาดใหญ่ตัดอากาศแล้วคลุมศีรษะหนีไฟควัน (ห้ามฝ่าไฟ) คีบ คลานต่ำ อากาศที่พอหายใจได้ยังมีอยู่ใกล้พื้น สูงไม่เกิน 1 ฟุต แต่ไม่สามารถทำได้เมื่ออยู่ในชั้นที่สูงกว่าแหล่ง กำเนิดควัน

1.2 ไฟไหม้จะมีความร้อนสูงมาก หากหายใจเอาอากาศที่มีความร้อน 150 องศาเซลเซียสเข้าไป ท่านจะเสียชีวิตทันที ในขณะที่เมื่อเกิดเพลิงไหม้แล้วประมาณ 4 นาที อุณหภูมิจะสูงขึ้นกว่า 400 องศาเซลเซียส

วิธีแก้ไข ถ้าทราบตำแหน่งต้นเพลิงและสามารถระงับเพลิงได้ ควรระงับเหตุเพลิงไหม้ ด้วยความรวดเร็ว ไม่ควรเกิน 4 นาทีหลังจากเกิด เปลวไฟควรหนีจากจุดเกิดเหตุให้เร็วที่สุด ไปยังจุด รวมพล (Assembly area)

1.3 ไฟไหม้ลุกลามรวดเร็วมาก เมื่อเกิดเปลวไฟขึ้นมาแล้ว ท่านจะมีเวลาเหลือในการเอาชีวิตรอดน้อยมาก

ระยะการเกิดไฟไหม้ 3 ระยะ ดังนี้

1.4.1 ไฟไหม้ขั้นต้น คือ ตั้งแต่เห็นเปลวไฟ จนถึง 4 นาที สามารถดับได้ โดยใช้เครื่องดับเพลิงเบื้องต้น แต่ผู้ใช้งานจะต้องเคยฝึกอบรมการใช้เครื่องดับเพลิงมาก่อน จึงจะมีโอกาสระงับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.2 ไฟไหม้ขั้นปานกลาง ถึงรุนแรง คือ ระยะเวลาไฟไหม้ไปแล้ว 4 นาที ถึง 8 นาที อุณหภูมิจะสูงมากเกินกว่า 400 องศาเซลเซียส หากจะใช้เครื่องดับเพลิง เบื้องต้น ต้องมีความชำนาญ และต้องมีอุปกรณ์จำนวนมากเพียงพอ จึงควรใช้ ระบบดับเพลิงขั้นสูง จึงจะมีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพมากกว่า

1.4.3 ไฟไหม้ขั้นรุนแรง คือ ระยะเวลาไฟไหม้ต่อเนื่องไปแล้ว เกิน 8 นาที และยังมีเชื้อเพลิงอีกมากมายอุณหภูมิจะสูงมากกว่า 600 องศาเซลเซียส ไฟจะลุกลามขยายตัวไปทุกทิศทางอย่างรุนแรงและรวดเร็ว การดับเพลิงจะต้องใช้ผู้ที่ได้รับการฝึกพร้อมอุปกรณ์ในการระงับเหตุขั้นรุนแรง

2).การป้องกันและระงับอัคคีภัย

เมื่อรู้ภัยอันตรายจากไฟไหม้แล้ว การป้องกันมิให้เกิด จะเป็นหนทางแรกที่ประชาชนทุกคน ควรเลือกปฏิบัติ ซึ่งการป้องกันนั้นมีหลักอยู่ว่า

1. กำจัดสาเหตุ
 2. คุมเขตลุกลาม
 3. ลดความสูญเสีย
- } “ ป้องกันอย่าให้เกิด คือ สิ่งประเสริฐสุด ”

2.1). กำจัดสาเหตุ สาเหตุแห่งอัคคีภัย

- 1.1 ประมาท ในการใช้เชื้อเพลิง การใช้ความร้อน การใช้ไฟฟ้า
- 1.2 อุบัติเหตุ ทั้งโดยธรรมชาติ และเกิดจากมนุษย์
- 1.3 ติดต่อกลุลาม การนำความร้อน การพาความร้อน การแผ่รังสีความร้อน
- 1.4 ลูกไหม้ขึ้นเอง การทำปฏิกิริยาทางเคมี การหมักหมม อินทรีย์สารวางเพลิงทั้งทางตรงและ ทางอ้อม

2.2). คุมเขตลุกลาม รับระงับ ยับยั้งไฟ ด้วยการทำความเข้าใจในหลัก

ตัวเลขรักษาชีวิต “ 3 – 4 – 6 เด็นชิตชวา รักษาชีวิต ”

องค์ประกอบของไฟมี 3 อย่าง คือ

1. ออกซิเจน (Oxygen) ไม่ต่ำกว่า 16 % (ในบรรยากาศปกติมี 21 %)
2. เชื้อเพลิง (Fuel) ส่วนที่เป็นไอ (เชื้อเพลิงไม่มีไอ ไฟไม่ติด)
3. ความร้อน (Heat) เพียงพอทำให้เกิดการลุกไหม้

ไฟจะติดเมื่อองค์ประกอบครบ 3 อย่าง ทำปฏิกิริยาทางเคมีต่อเนื่องเป็นลูกโซ่

(Chain Reaction)

เลข 3 คือ องค์ประกอบของไฟ (Component of Fire)

การป้องกันไฟ คือ การกำจัดองค์ประกอบของไฟ

การดับไฟ คือ การกำจัดองค์ประกอบของ ไฟ

วิธีการดับไฟ จึงมีอย่างน้อย 3 วิธี คือ

1. ทำให้้อับอากาศ ขาดออกซิเจน
2. ตัดเชื้อเพลิง กำจัดเชื้อเพลิงให้หมดไป
3. ลดความร้อน ทำให้เย็นตัวลง* และการตัดปฏิกิริยาลูกโซ่ *

เลข 4 คือ ประเภทของไฟ (Classification of Fire)

ไฟมี 4 ประเภท คือ A B C D ซึ่งเป็นข้อกำหนดมาตรฐานสากล

ไฟประเภท เอ มีสัญลักษณ์เป็น รูปตัว A สีขาวหรือดำ อยู่ในสามเหลี่ยมสีเขียว ไฟประเภท A คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ฟืน ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก หนังสือตัว ปอ นุ่น ด้าย รวมทั้งตัวเราเอง วิธีดับไฟประเภท A ที่ดีที่สุด คือ การลดความร้อน (Cooling) โดยใช้ น้ำ		
ไฟประเภท บี มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว B สีขาวหรือดำ อยู่ในรูปสี่เหลี่ยม สีแดง ไฟประเภท B คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของเหลวและก๊าซ เช่น น้ำมันทุกชนิด แอลกอฮอล์ ทินเนอร์ ยางมะตอยจารบี และก๊าซติดไฟทุกชนิด วิธีดับไฟประเภท B ที่ดีที่สุด คือ กำจัดออกซิเจน ทำให้้อับอากาศ โดยคลุมดับ ใช้ผงเคมีแห้ง/ใช้ฟองโฟมคลุม		
ไฟประเภท ซี มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว C สีขาวหรือดำ อยู่ในวงกลมสีฟ้า ไฟประเภท C คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด การอาร์ค การสปาร์ค วิธีดับไฟประเภท C ที่ดีที่สุด คือ ตัดกระแสไฟฟ้า แล้วจึงใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มี CFC ไล่ออกซิเจนออกไป		
ไฟประเภท ดี มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว D สีขาวหรือดำ อยู่ในดาว 5 แฉก สีเหลือง ไฟประเภท D คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นโลหะและสารเคมีติดไฟ เช่น วัตถุระเบิด, ปุ๋ยยูเรีย (แอมโมเนียมไนเตรด), ผงแมกนีเซียม ฯลฯ วิธีดับไฟประเภท D ที่ดีที่สุด คือ การทำให้้อับอากาศ หรือใช้สารเคมีเฉพาะ (ห้ามใช้น้ำเป็นอันขาด) ซึ่งต้องศึกษาหาข้อมูลแต่ละชนิดของสารเคมีหรือโลหะนั้นๆ		

เลข 6 คือ เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ (Portable Fire Extinguishers)

เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ (Portable Fire Extinguisher) หรืออาจเรียกว่าแบบยกหัว มีประโยชน์ในการระงับไฟเบื้องต้น ไม่ควรฉีดถ้าไม่เห็นแสงไฟ เครื่องดับเพลิงมีมากกว่า 20 ชนิด แต่ควรรู้เป็นหลัก 6 ชนิด คือ

1. เครื่องดับเพลิงชนิดกรดโซดา (Soda Acid)หรือกรดชนิดอื่น (นิยมบรรจุในถังสีแดงไม่มีสาย ไม่มีคันบีบ) เวลาใช้ต้องทำให้หลอดบรรจุกรดโซดาแตก (โดยการทุบปุ่มเหนือถัง) เพื่อทำปฏิกิริยากับน้ำ เกิดแก๊สขับเคลื่อนให้ถี้อถึงคว่ำลง แล้วน้ำจะพุ่งผ่านหัวฉีดเข้าดับไฟ ซึ่งยุ่งยากซับซ้อน ตรวจสอบยาก ปัจจุบันไม่นิยมใช้ ไม่มีจำหน่ายในเมืองไทยแล้ว แต่ในต่างประเทศยังมีขายอยู่ ใช้ดับไฟประเภท A อย่างเดียว	
2. เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม (Foam)หรือน้ำผสมสาร(Water Base) (นิยมบรรจุในถังอลูมิเนียมสีครีมหรือถังสแตนเลส มีหัวฉีดเป็นหัวผักกาด) (Water Base บรรจุถังสีเขียว) ึ่งในถังมีน้ำยาโฟมผสมกับน้ำแล้วอัดแรงดันไว้ (นิยมใช้โฟม AFFF) เวลาใช้ถอดสลักและบีบคันบีบ แรงดันจะดันน้ำผสมกับโฟมผ่านหัวฉีดผักกาด พ่นออกมาเป็นฟองกระจายไปปกคลุมบริเวณที่เกิดไฟไหม้ ทำให้อับอากาศขาดออกซิเจน และลดความร้อน ถ้าเป็น"น้ำผสมสาร"Water Base" จะบรรจุน้ำผสมสารสังเคราะห์จากสมุนไพรบางชนิด มีคุณสมบัติในการควบคุมอุณหภูมิและไม่เป็นสื่อไฟฟ้า แต่การนำไปใช้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าอาจมีผลเสียจากน้ำในระยะยาวได้ ใช้ดับไฟประเภท B และ A (Water base ดับไฟ C ได้)	
3. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะสมแรงดัน (Water Pressure) (นิยมบรรจุถังสแตนเลส ต่างประเทศบรรจุถังกันสนิมสีแดง) บรรจุน้ำอยู่ในถัง แล้วอัดแรงดันน้ำเข้าไว้ จึงเรียกว่า น้ำสะสมแรงดัน ควรเป็นเครื่องดับเพลิงหลัก เนื่องจากวัตถุเชื้อเพลิงประเภท A อาทิ ฟืน ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก หนังสือตึก หนังสือสัตว์ ปอ นุ่น ด้าย มีอยู่ทั่วไป และถ้าเป็นสถานประกอบการที่มีพนักงาน เป็นจำนวนมาก สามารถนำมาฝึกสอนการดับเพลิงได้เอง เพียงเติมน้ำแล้วนำไปเติมลมตามปั้มน้ำมัน ทั่วไป สะดวก ประหยัด ใช้ดับไฟประเภท A	
4. เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือ ซีโอทู (Carbon dioxide) (นิยมบรรจุถังสีแดง ต่างประเทศบรรจุถังสีดำ) บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ในถังที่ทนแรงดันสูง ประมาณ 800 ถึง 1200 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว ที่ปลายสายฉีดจะมีลักษณะเป็นกระบอกหรือกรวย เวลาฉีดจะมีเสียงดังเล็กน้อย พร้อมกับพ่นหมอกหิมะออกมาไล่ความร้อน และออกซิเจนออกไป ควรใช้ภายในอาคารที่ต้องการความสะอาด โดยฉีดเข้าใกล้ฐานของไฟให้มากที่สุดประมาณ 1.5 – 2 เมตร เมื่อใช้งานแล้วจะไม่มีสิ่งสกปรกหลงเหลือ ใช้ดับไฟประเภท C และ B	

5. เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (Dry Chemical Powder)

(นิยมบรรจุถังสีแดง ต่างประเทศบรรจุถังสีฟ้า)

บรรจุผงเคมี ซึ่งมีหลายชนิด หลายคุณภาพไว้ในถัง แล้วอัดแรงดันเข้าไปเวลาใช้ ผงเคมีจะถูกดันออกไปคลุมไฟทำให้ดับอากาศ และทำปฏิกิริยาทางเคมี ควรใช้ภายนอกอาคาร เพราะผงเคมีเป็นฝุ่นละอองฟุ้งกระจายทำให้เกิดความสกปรก และเป็นอุปสรรคในการเข้าเผชิญเพลิง อาจทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้าราคาแพงเสียหายได้ในโรงพยาบาลบริเวณพื้นที่ปลอดภัย “ห้ามใช้เด็ดขาด” เพราะผงเคมีที่มีอนุภาที่เล็กมาก เป็นที่แผ่ตัวของเชื้อโรค (แผนก IC ของโรงพยาบาล HA กรุณาตรวจสอบด้วย)

ใช้ดับไฟได้ดีคือ ไฟประเภท B

ผงเคมีไม่เป็นสื่อไฟฟ้า สามารถดับไฟประเภท C ได้ (แต่อุปกรณ์ไฟฟ้าอาจเสียหาย) การดับไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญและควรใช้น้ำดับถ่าน

6. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหย ฮาโลตรอน (Halotron)

(นิยมบรรจุถังสีเขียว)

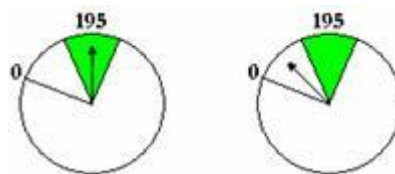
แต่เดิมบรรจุน้ำยาเหลวระเหย ชนิด BCF Halon โบรโมคลอโร ไดฟลูออโร ซึ่งเป็นสาร CFC ไว้ในถังสีเหลือง ใช้ดับไฟได้ดีแต่มีสารพิษ และในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติ ประกาศให้ เลิกผลิตพร้อมทั้งให้ทุกประเทศ ลดการใช้จนหมดสิ้น เพราะเป็นสารที่ทำลายสิ่งแวดล้อมโลกบางประเทศเช่น ออสเตรเลีย ถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

: ปัจจุบันน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มีสาร CFC มีหลายยี่ห้อ และหลายชื่อ

ใช้ดับไฟประเภท C และ B ส่วนไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญ สามารถฉีดใช้ได้ไกลกว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกไซด์ คือระยะ 3-4 เมตร

การตรวจสอบแรงดันในถังดับเพลิง

มาตรวัด (Pressure Gauge) เครื่องดับเพลิง

ถ้ามีมาตรวัด (Pressure Gauge) ต้องดูที่เข็ม “เข็มตั้งยังใช้ได้ เข็มเอียงซ้ายไม่ได้การ” หากแรงดันไม่มีเข็มจะเอียงมาทางซ้าย ต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันที อย่าติดตั้งไว้ให้คนเข้าใจผิด คิดว่ายังใช้ได้ หากเข็มเอียงไปทางขวาอาจเกิดจากความร้อนรอบถัง ทำให้แรงดันในถังสูงขึ้นซึ่งไม่มีผลเสีย การตรวจสอบเครื่องดับเพลิงนี้ควรเป็น

หน้าที่ของเจ้าของพื้นที่ที่ติดตั้งเครื่องดับเพลิงนั้นๆ ควรตรวจสอบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งถ้าไม่มีมาตรวัด (Pressure Gauge) คือเครื่องดับเพลิงชนิด ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์(ซีโอทู) ใช้วิธีชั่งน้ำหนักก๊าซที่อยู่ในถัง หากลดลงต่ำกว่า 80 % ควรนำไปอัดเพิ่มเติม

การบำรุงรักษาเครื่องดับเพลิง

เครื่องดับเพลิงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างยิ่ง จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวนาน ขั้นตอนที่สำคัญในการบำรุงรักษา คือ

1. อย่าติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงไว้ในอุณหภูมิสูง มีความชื้น หรือเกิดความ สกปรกได้ง่าย เช่น ตากแดด ตากฝน ติดตั้งใกล้จุดกำเนิดความร้อนต่างๆ อาทิ หม้อต้มน้ำ เครื่องจักรที่มีความร้อนสูง เตาหุงต้ม ห้องอบต่างๆ เป็นต้น
2. ทำความสะอาดตัวถังและอุปกรณ์ประกอบ (สายฉีด, หัวฉีด) เป็นประจำ สม่ำเสมอ (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง) เพื่อให้ดูดีมีระเบียบและพร้อมใช้งาน
3. หากเป็นเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ควรเคลื่อนผงเคมีที่บรรจุอยู่ภายใน โดยยกถึงพลิกคว่ำ-พลิกหงาย 5-6 ครั้ง (จนแน่ใจว่าผงเคมีแห้งไม่จับตัวเป็นก้อน) อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
4. ตรวจสอบสลากวิธีใช้ ป้ายบอกจุดติดตั้ง ป้าย แสดงกำหนดการบำรุงรักษา และผู้ตรวจสอบ (Maintenance Tag) ให้สามารถอ่านออกได้ชัดเจนตลอดเวลา หากท่านได้ตรวจสอบและบำรุงรักษาตามที่กล่าวมานี้แล้ว อุปกรณ์ของท่านจะมีอายุยืนยาว สามารถใช้ได้ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

หมายเหตุ: ขอให้ระวังผู้ไม่หวังดี มาหลอกท่านเพื่อขอนำเครื่องดับเพลิงไปเติมแรงดัน หรือผงเคมีแห้ง โดยอ้างว่าเสื่อมสภาพ ท่านควรซื้อเครื่องดับเพลิงจากบริษัทขายเครื่องดับเพลิงที่รับประกันอย่างน้อย 5 ปี และในระยะเวลาประกัน หากแรงดันในถังลดลง โดยที่ไม่มีการดิงสายรัด (Lockseal) สลักนิรภัย (Safety Pin) ออก บริษัท ขายเครื่องดับเพลิงนั้นจะต้องทำการเติมแรงดัน หรือผงเคมีให้ท่านโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

การติดตั้งเครื่องดับเพลิง

ให้ติดตั้งสูงจากพื้น โดยวัดถึงส่วนที่สูงที่สุดของเครื่องดับเพลิง ต้องไม่เกิน 140 ซม.สำหรับถังดับเพลิง ขนาดเบาที่มีน้ำหนักรวมไม่เกิน 10 กก. เพื่อให้ทุกคน “สามารถหยิบใช้ได้สะดวก” และติดตั้งสูงไม่เกิน 90 ซม.สำหรับถังขนาดหนัก พร้อมติดตั้งป้ายชี้ตำแหน่งไว้เหนือเครื่องดับเพลิงเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไกล จากทุกมุมมอง และทั้งกลางวันและกลางคืน เครื่องดับเพลิงทุกเครื่องที่ติดตั้งในประเทศไทย ต้องมีรายละเอียดเป็น ภาษาไทยด้วย และจะต้องมีป้ายระบุระยะเวลาการตรวจสอบบำรุงรักษา (Maintenance Tag) ที่เครื่องดับเพลิงทุกๆ เครื่องด้วย

(ซึ่งกำหนดให้ตรวจสอบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยเจ้าของพื้นที่)

วิธีใช้เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ

ภาพ	ขั้นตอน	ต้องจำให้ขึ้นใจ	ข้อสังเกตและข้อควรระวัง
	การหิ้วถัง	ส่นิ้วเรียงชิดติดกัน จับได้คั่นบีบด้านล่าง หันสายฉีดไปด้านหลัง	ห้ามยกหัวที่โคนสายฉีดเพราะอาจทำให้หัก ขาด จนใช้งานไม่ได้
	การนำพา	แล้วนำพาไป	นำไปที่เกิดเหตุ 2 ถึง เพื่อสำรอง ถ้าวางไว้ไม่อยู่ในถังเดียว
	มองหาเป้าหมาย	พอเห็นแสงไฟ	ไม่เห็นแสงไฟอย่าฉีด
	การเข้าดับ	ให้เข้าเหนือลม	หากเข้าได้ลม ก๊าซพิษควันไฟจะถูกพัดเข้าหาตัว
	ระยะห่าง	ระยะเหมาะสม	3 ถึง 4 ม. ถ้านิดซีโอทู 1½ ม. ถึง 2 ม.
	การดึงสลัก	ดึงสลักออกมา	หมุนให้เส้นพลาสติกที่คล้องสลัก ขาดก่อน
	ยกสายฉีด	ยกสายฉีดตรงหน้า	ควรสังเกตให้แน่ใจว่า จะนำสายฉีดออกใช้ได้อย่างไร
	จับปลายสาย	จับปลายให้มั่น	จับปลายสายฉีดให้แน่น
	บีบคันบีบ	บีบคันบีบจับพลัน	บีบคันบีบอย่างแรง และต่อเนื่อง
	ส่ายหัวฉีด	ส่ายหัวฉีดไปมา	ส่ายหัวฉีดเพื่อให้สารดับไฟจากถัง ครอบคลุมฐานของไฟ
	การเล็ง	เป้าหมายตรงหน้า	ตามองเป้าหมาย ก้มหรือย่อตัวเล็กน้อยเพื่อหลบควันและความร้อน
	เป้าหมาย	ฉีดที่ฐานไฟ	ฉีดกลบฐานของไฟ
	ทิศทางการฉีด	ฉีดจากใกล้ไปไกล	เมื่อแรงดันในถังลดลง ควรก้าวเดินเข้าสู่เป้าหมายอย่างระมัดระวัง
	ดับให้สนิท	ดับได้แน่นอน	ต้องแน่ใจว่าไฟดับ ก่อนถอยออกจากที่เกิดเหตุ

หมายเหตุ : เครื่องดับเพลิงแบบสะสมแรงดัน จะมีประสิทธิภาพในการดับไฟสูง ใน 10 วินาทีแรก

- เท่านั้น** (ระยะเวลารวมใน 1 ถึง ส่วนใหญ่ประมาณ 20 วินาที) ก่อนฉีดใช้จึงควรมั่นใจว่า จะฉีดได้ถูก เป้าหมาย
- : ก่อนนำเครื่องดับเพลิงไปใช้ ต้องมั่นใจว่าเครื่องดับเพลิงนั้นใช้ได้ และใช้ให้ตรงกับประเภท ของไฟ
 - : ควรฉีดใช้เมื่อเห็นแสงไฟเท่านั้น
 - : ระวังอันตรายจากแก๊สพิษ คาร์บอนไดออกไซด์ และการขาดอากาศหายใจ
 - : ไม่ควรเข้าดับไฟคนเดียว **don't fight fire alone**
 - : ไม่มั่นใจ อย่าเสี่ยง! Only if you are trained and it is safe to do so.

“เดินชิตขวา” ทิศทางคนไทยเดินอย่างปลอดภัย

เป็นกฎสากลในเรื่องทิศทางการเดินอย่างปลอดภัย คือ ให้เดินสวนทิศถยนต์วิ่ง ประเทศไทยเรา รถวิ่งชิดซ้าย คนจึงเดินชิตขวา เพื่อจะได้แลเห็นกันทั้งรถทั้งคนอีกทั้งในกรณีฉุกเฉิน ที่มีฝูงชนจำนวนมาก การหนีภัยจะได้รับความปลอดภัยมากขึ้น ไม่สับสนและไม่เกิดการชนหรือกีดขวางทางกัน.....คนไทยทุกคน จึงควรสำนึกและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันนี้ คือ

“รถวิ่งชิดซ้าย คนเดินชิตขวา” (เวลาสวนกัน)

ยามวิกฤติจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายผู้คนจำนวนมาก ในสถานที่คับแคบให้ใช้คำว่า

“เดินชิตขวา – แถวเรียงเดี่ยว – ห้ามดึง – ห้ามดัน – ห้ามผลัก – ห้ามแซง – ก้มตัวต่ำ”

สรุป ตัวเลขรักษาชีวิต คือ “3 – 4 – 6 เดินชิตขวา รักษาชีวิต”

3.3).ลดความสูญเสีย โดยใช้ขั้นตอน3ขั้นคือ

- 1.สำรวจตรวจตรา
- 2.จัดหาเครื่องมือ
- 3.ฝึกปฎิบัติผู้ใช้

1). สำรวจตรวจตรา

1.1 อุปกรณ์เตือนภัย

- : เครื่องตรวจจับควัน (Smoke detectors)
- : เครื่องตรวจจับความร้อน (Heat detectors)
- : สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire alarm)
- : แผงควบคุมอุปกรณ์เตือนภัย (Fire control panel) ซึ่งต้องมีที่มดับเพลิงคอยตอบสนอง
- : โทรทัศน์วงจรปิด (Close circuit TV)

1.2 อุปกรณ์ส่องสว่างฉุกเฉิน (Emergency light)

1.3 อุปกรณ์ดับเพลิงอัตโนมัติ

- : หัวฉีดน้ำอัตโนมัติ (Sprinkler)

1.4 อุปกรณ์ดับเพลิงประจำอาคาร

- : ระบบท่อยืน (Stand pipe)
- : หัวรับน้ำดับเพลิง (Inlet Valve)
- : ปั๊มน้ำดับเพลิง (Fire Pump)
- : ทางจ่ายน้ำ (Fire Hydrant)
- : แหล่งเก็บน้ำสำรอง (Water Tank)
- : ม้วนสายยางดับเพลิงในวงล้อ (Fire Hose Reel)
- : สายส่งน้ำดับเพลิงแบบแขวน (Fire Hose Rack)
- : ม้วนสายส่งน้ำดับเพลิง (Fire Delivery Hose)
- : สายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire fighting Hose)
- : สายสูบน้ำดับเพลิง (Suction Hose) เป็นสายตัวหนอน
- : หัวฉีดแบบต่างๆ (Nozzle)
- : เครื่องดับเพลิงแบบถือหิ้วต่าง ๆ (Portable Fire Extinguisher)
- : ผ้าห่มดับไฟ (Fire Blanket)

1.5 ทางหนีไฟและอุปกรณ์ช่วยชีวิตฉุกเฉิน

ทางหนีไฟ (Fire Exit) ใช้เฉพาะหนีไฟ ต้องมีประตูที่ทนไฟได้ไม่ต่ำกว่า 2 ชม.ความกว้างของประตูมากกว่า 1.10 เมตร ให้ผลักเข้าไปภายในช่องได้ตลอดเวลา และมีอุปกรณ์ปิดประตูกลับเข้ามาเองโดยอัตโนมัติ (โซคอัพ) เมื่อเปิดประตูเข้าไปแล้วต้องมีชานพักช่องทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุที่เป็นคอนกรีต ทนไฟได้ไม่ต่ำกว่า 2 ชม. ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน 20 ซม. ลูกนอนไม่แคบกว่า 20 ซม. ต้องมีแสงสว่างที่มองเห็นได้ตลอดเวลาต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง พื้นไม้ลิ้นเครื่องปรับแรงดันอากาศในช่องหนีไฟ (Stair Pressurized) ลานจอดเฮลิคอปเตอร์ (Heliport)

1.6 อุปกรณ์ช่วยชีวิตอื่น ๆ เช่น ท่อผ้าหนีไฟฉุกเฉิน (Chute) เบาะลมช่วยชีวิต (AirCushion) รอกหนีไฟ (Fire Escape Device) หน้ากากหนีไฟ (Emergency Smoke Mask) หน้ากากกันควันพิษแบบมีถังอัดอากาศ (S.C.B.A. Self Contained Breathing Apparatus) บันไดลิง (Emergency Ladder)

1.7 ป้ายเตือนเพื่อความปลอดภัยต่าง ๆ (Safety Sign)

- : ป้ายทางออก – ทางเข้า (Exit – Entrance) ใช้เข้า-ออกปกติ
- : ป้ายทางออกฉุกเฉิน (Emergency Exit) เช่น หน้าต่าง, ทางลับ, บันไดลิง
- : ป้ายทางหนีไฟ (Fire Exit) ใช้เฉพาะเวลาหนีไฟ
- : ป้ายแสดงจุดติดตั้ง เครื่องดับเพลิง /สายฉีดน้ำดับเพลิง /สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- : ป้ายบอกห้องหรือช่องทางทั้งหมดที่มี รวมทั้งบอกทางตันด้วย
- : ป้ายแสดงพื้นที่ หรือวัตถุอันตราย

2). จัดหาเครื่องมือ เมื่อสำรวจแล้วยังขาดสิ่งใดควรจัดซื้อ จัดหาตามความเหมาะสม

3). ฝึกปรีพร้อมผู้

: เมื่อมีอุปกรณ์แล้วควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้โดยเน้นว่า

: ต้องจัดทำแผนฉุกเฉินและทำการฝึกซ้อมตามแผนนั้น ๆ โดยสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ครั้งละ 10 เทียว ทุกๆพื้นที่ ทุกๆแผนก ทั้งกลางวัน และกลางคืนโดยปรับเปลี่ยนเหตุการณ์สมมุติไปเรื่อยๆ พร้อมทั้งมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนทั้ง 4 เมื่อมีไฟไหม้ (ACTIONS TO BE CONSIDERED ON DISCOVERING A FIRE)

1. พบเหตุ FIRE In the event of fire. Remove people from immediate danger area. เมื่อพบเหตุเพลิงไหม้ ให้แจ้งเหตุพร้อมช่วยคนที่อยู่ในอันตราย	
2. แจ้งเหตุ ALARM Raise the alarm and follow your emergency procedures.แจ้งให้ผู้อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุรู้ และไปกดสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) และดับไฟ	
3. ระวังเหตุ EXTINGUISH Attempt to extinguish the fire only if you are trained and it is safe to do so. ผู้ที่รู้ว่ามีเหตุเพลิงไหม้ ต้องเข้าช่วยกันดับไฟ (ควรฝึกใช้เครื่องดับเพลิงให้เป็นทุกคน) และปฏิบัติตามแผนฉุกเฉิน	

4. หนีเหตุ ESCAPE

Decide on meeting place outside where everyone will gather after they escape. Crawl low under smoke.

ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดับไฟ ให้รีบหนีทางช่องหนีไฟที่ปลอดภัยซึ่งต้องเตรียมไว้อย่างน้อย 2 ทาง ให้หนีลง อย่าหนีขึ้น หากมีกลุ่มควันให้คลานต่ำ แล้วไปรวมตัวที่จุดรวมพล เพื่อตรวจสอบจำนวนคนว่าออกมาครบ หรือติดค้างในอาคาร

จุดนัดพบที่เหมาะสม ควรมีลักษณะดังนี้

1. ใกล้และสะดวกต่อการอพยพมากที่สุด
2. กว้างขวางเพียงพอรับผู้อพยพ พร้อมหน่วยช่วยเหลือและทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายมา
3. หลีกเลี่ยงการข้ามถนนหรือเข้าไปวนวายในถนนจนอาจเกิดอันตราย
4. จะต้องปลอดภัยจากควันไฟ เปลวไฟ แรงระเบิด

หลัก"5 ต้องป้องกันไฟ"

กฎระเบียบที่ใช้ในชุมชน

1. ต้องจัดให้เรียบร้อย
2. ต้องคอยซ่อมบำรุง
3. ต้องมุ่งทำตามกฎ
4. ต้องลดความขัดแย้ง
5. ต้องร่วมแรงเตรียมพร้อม

1. ต้องจัดให้เรียบร้อย จัดบ้านเรือน สถานที่ทำงาน ที่อยู่อาศัยให้เรียบร้อยอย่าให้รกรุงรัง ระวังเรื่องการเดินสายไฟฟ้า การเก็บเชื้อเพลิง และการใช้ความร้อน ควรคำนึงถึงทางหนีเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินด้วย ซึ่งอย่างน้อยต้องมี 2 ทาง และไม่มีสิ่งกีดขวาง
2. ต้องคอยซ่อมบำรุง ดูแลเอาใจใส่อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักรกล เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดความร้อนให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์และปลอดภัยเสมอ
3. ต้องมุ่งทำตามกฎ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎแห่งความปลอดภัยแล้วปฏิบัติตาม อาทิ ไม่ปล่อยให้เด็กเล่นไฟ จุดธูปเทียนบูชาพระโดยไม่ดูแล สบู่หรือน้ำมันที่ห้ามสูบ เผาขยะมูลฝอยโดยไม่ควบคุม
4. ต้องลดความขัดแย้ง ความขัดแย้ง ความไม่รัก ไม่สามัคคีกันในชุมชน คือ ภัยอันตราย ควรสร้างความกลมเกลียวให้เกิดขึ้น ทั้งเพื่อนบ้านและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

5. ต้องร่วมแรงเตรียมพร้อม

- 5.1. เตรียมอุปกรณ์ดับเพลิง (ต้องแน่ใจว่าพร้อมใช้) นำใส่ตุ้มพร้อมภาชนะตัก ทราวยใส่
กระป๋อง ส้วมล้าง น้ำ ตรวจสอบประปาหัวแดงว่ามีน้ำหรือไม่ ใช้ได้หรือเปล่า
- 5.2. มีแผนฉุกเฉิน และจัดบุคลากรทำหน้าที่ตามแผน
- 5.3. เตรียมเส้นทางหนี เส้นทางเข้าระงับเหตุ และจุดรวมพลของชุมชน
- 5.4. มีการฝึกซ้อมเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง “พึงระลึกเสมอว่า

"ไม่มีใครช่วยท่านได้ หากท่านไม่ช่วยตัวเอง"

3.1 ภัยอันตรายที่เกิดขึ้น ก๊าซและสารเคมี ที่มีในโรงพยาบาลมีอยู่หลายรูปแบบและต่างชนิดกัน ซึ่งมีทั้งประโยชน์และโทษอันร้ายแรง

สำหรับภายในโรงพยาบาลบ้านตาขุน มีการใช้ก๊าซและสารเคมีมากมายหลายชนิด ซึ่งถ้าผู้ปฏิบัติเก็บรักษาและมีวิธีการใช้ที่ไม่ถูกต้อง ก๊าซและสารเคมีนั้นก็อาจจะกลายเป็นเชื้อเพลิง ที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์ภัยแรงตามที่กล่าวมาแล้วดังกล่าว ดังนั้น ทางโรงพยาบาลบ้านตาขุน จึงต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงวิธีการรักษา การนำมาใช้ ประโยชน์ และการป้องกันอันตราย อย่างถูกต้องและปลอดภัย เพื่อเป็นการป้องกันเหตุการณ์ร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้น ทางคณะทำงานจึงได้ดำเนินการรวบรวมรายละเอียดของก๊าซ และสารเคมีต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ควรทราบ ซึ่งมีรายการดังต่อไปนี้

3.2 ก๊าซและสารเคมีที่ใช้ในโรงพยาบาล

ชื่อสารเคมี	ประโยชน์	หน่วยงานที่ใช้
ก๊าซ		
1.คาร์บอนไดออกไซด์ (Carbondioxide)	นำมาใช้ในการผ่าตัดช่องท้องและนำมาใช้ ในการดับเพลิง	งานห้องผ่าตัด
2.คลอโรฟลูออโรคาร์บอน(Chlorofluorocarbon)	เติมน้ำยาเครื่องปรับอากาศ	งานซ่อมบำรุง
3.Gas หุงต้ม LPG. (Liquid Petroleum Gas)	เชื้อเพลิงหุงต้ม,สเปรย์หัวกรอ	งานโภชนาการ, ทันตกรรม
4.ไนตรัสออกไซด์ (Nitrous Oxide)	สามารถนำสลบได้เร็วและตื่นจากสลบเร็ว	งานห้องผ่าตัด
5.ออกซิเจน (Oxygen Gas)	ใช้ในการช่วยหายใจ	งานหอผู้ป่วยต่างๆ
6.เอทิลีนออกไซด์ (Ethylene Oxide)	ฆ่าเชื้อโรคกับอุปกรณ์ทางการแพทย์	งานจ่ายกลาง
ของเหลวไวไฟ		
1.Alcohol 95%, Alcohol 70%(แอลกอฮอล์)	ใช้เป็น Antiseptic (ยาฆ่าเชื้อโรค)	งานหอผู้ป่วยต่างๆ
2.Acetone (อะซิโตน)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
3.Benzoin Tincture (เบนซอยด์ ทิงเจอร์)	ใช้เป็น Antiseptic(ยาฆ่าเชื้อโรค)	งานหอผู้ป่วยต่างๆ
4.Dicloromethane (ไดคลอโรมีเทน)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
5.Ethyl acetate (เอทิล อะซิเตท)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
6.Formaldehyde (ฟอรัมาลดีไฮด์)	ยาฉีดศพ	งานหอผู้ป่วยต่างๆ

7.Fuel Oil (น้ำมันเชื้อเพลิง)	เชื้อเพลิงเครื่องยนต์,เตาเผาขยะ	งานชักฟอก
8.Methanol (เมทานอล)	ย้อมสไลด์ (ชันสูตร)	งานชันสูตร
9.n-Amyl alcohol (เอมีลแอลกอฮอล์)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
10.Paint (สี)	งานซ่อมแซมและงานศิลป์	งานซ่อมบำรุง
11.Tinner (ทินเนอร์)	ล้างทำความสะอาดสี	งานซ่อมบำรุง
สารเป็นพิษและติดไฟ		
1. Acetic Acid (อะซีติก แอซิด)	ใช้ทำความสะอาดแผล, ล้างเครื่องไตเทียม	งานศัลยกรรม,งานไตเทียม,เภสัชกรรม
สารเป็นพิษ ไม่ติดไฟ		
1. Ammonium Carbonate (แอมโมเนียม คาร์บอเนต)	ผลิตยา , ยาสูดดมแก้หืด	เภสัชกรรม
2. Benzyl benzoate (เบนซิล เบนโซเอต)	ยาฆ่าเหา	เภสัชกรรม
3. Chlorhexidine gluconate (คลอเฮกซิดีนกลูโคเนต)	น้ำยาฆ่าเชื้อ	งานทันตกรรม
4. Chlorine Powder (คลอรีน พาวเดอร์)	ใช้เป็นผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อ	งานซ่อมบำรุง
5. Chloroform (คลอโรฟอร์ม)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
6.Copper (II) sulfatepentahydrate(คอปเปอร์ซัลเฟตเพนตาไฮเดรต)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
7.Di-Ammoniumoxalate- Monohydrate(ไดแอมโมเนียมออกซาลเลต โมโนไฮเดรต)	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
8.Glutaraldehyde (กลูตาราลดีไฮด์)	น้ำยาฆ่าเชื้อ	ห้องผ่าตัด
9.Iodophor (Iodine Complex) (ไอโอโดฟอร์)	น้ำยาฆ่าเชื้อ	เด็ก และห้องผ่าตัด
10.N,N-Dimethyl-1,4-phenyldiammonium เอ็นเอ็น ไตเมทิล วันโฟร์ ฟีนีลเอ็นไดแอมโมเนียม	ใช้เตรียมสารเคมีตรวจวิเคราะห์	งานชันสูตร
11.Sodium hypochlorite โซเดียมไฮโปคลอไรต์	น้ำยาฆ่าเชื้อทำความสะอาด	งานชันสูตร
สารเป็นพิษและกัดกร่อน		
1.Hydrochloric acid (ไฮโดรคลอริก แอซิด)	น้ำยาทำความสะอาด และเครื่องกรองน้ำ	งานซ่อมบำรุง
2.Mono Ethanolamine โมโนเอทานอลามีน	ผลิตยา	เภสัชกรรม
3.Silver Nitrate (ซิลเวอร์ ไนเตรต)	ผลิตยา	เภสัชกรรม
4.Sulfuric acid (ซัลฟิวริก แอซิด)	ผลิตยา	เภสัชกรรม
5.Trichloroacetic acid ไตรคลอโรอะซีติกแอซิด	ผลิตยา	เภสัชกรรม
6.Triethanolamine (ไตรเอทานอลามีน)	ผลิตยา	เภสัชกรรม
สารเคมีอันตรายอื่น ๆ		
1.Halothane inhalor ฮาโลเทน อินแฮเลอรี	น้ำยาดมสลบชนิดระเหยได้	งานห้องผ่าตัด
2.Mercury (ปรอท) (เมอร์คิวรี่)	งานทันตกรรม , เครื่องวัดความดัน , ปรอทวัดไข้	งานบริการผู้ป่วย

3.1 แนวทางปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงพยาบาลระดับสากล

1. โครงสร้างกายภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (NFPA) มุ่งเน้นการป้องกันการแพร่กระจายของไฟและควัน
2. ควรจัดเส้นทางให้พร้อมสำหรับการอพยพบุคคล ทั้งผู้ป่วยและอื่นๆ ได้สะดวกในทุกๆจุด เช่น ทำทางลาดทางเชื่อม ฯลฯ
3. ติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่เจ้าหน้าที่ทุกคนได้ยิน โดยแยกระบบไฟออกจากระบบไฟฟ้าที่ใช้งานโดยทั่วไป และมีระบบไฟฉุกเฉิน พร้อมทั้งกำหนดให้มีการตรวจตราเป็นประจำ เพื่อให้พร้อมใช้งาน
4. สำรวจและจัดทำทางหนีไฟ ประตูกันไฟ, ประตูกันควัน พร้อมทั้งทำแผนผังแสดงเส้นทางหนีไฟอย่างน้อย 2 ทางไว้ในสถานที่ทำงานทุกหน่วยที่เห็นได้ชัดเจนและประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ทราบ
5. จัดทำสถานที่เก็บวัสดุ อุปกรณ์ สารเคมีไวไฟ น้ำมันเชื้อเพลิง ให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม และปลอดภัย ควบคุมไม่ให้มีการเก็บหรือวางวัสดุไวไฟหรือสารติดไฟง่าย กีดขวางเส้นทางหนีไฟ

โรงพยาบาลบ้านตาก เป็นสถานบริการที่ให้บริการในด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อลดภาวะเสี่ยง และลดภาวะที่จะก่อให้เกิดอันตราย โรงพยาบาลจึงมีการเตรียมความพร้อมรับมือเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเมื่อเกิดภัยพิบัติและอุบัติเหตุต่างๆ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในโรงพยาบาลทุกคนมีความพร้อมในการปฏิบัติการและสามารถปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันในการช่วยเหลือ จึงได้จัดทำแผนการเตรียมรับอัคคีภัยในโรงพยาบาลชามะนาว เพื่อให้ผู้มาใช้บริการที่โรงพยาบาล เกิดความมั่นใจและไว้วางใจว่าเมื่อมาใช้บริการในโรงพยาบาลจะมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. ชื่อแผนและการประกาศใช้แผน
2. ทบทวนปฏิบัติการและการจัดบุคลากร
3. ขั้นตอนปฏิบัติการ
4. การเตรียมผู้ป่วย อุปกรณ์การแพทย์ ยา และเคมีภัณฑ์
 - 4.1 การจำแนกประเภทผู้ป่วย
 - 4.2 อุปกรณ์การแพทย์, ยา, เวชภัณฑ์
 - 4.3 วัสดุครุภัณฑ์อื่นๆ
5. ขอบเขตปฏิบัติการเฉพาะแผน
 - 5.1 การควบคุมเพลิงไหม้เล็กน้อย
 - 5.2 การควบคุมเพลิงไหม้รุนแรง
6. การป้องกันผลกระทบต่องานเวชล้าวมขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้
7. แผนปฏิบัติเมื่อเกิดเพลิงไหม้บริเวณบ้านพักเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล
8. หน่วยงานสนับสนุน ,องค์กรเครือข่าย
 - 8.1 หน่วยช่วยเหลือเมื่อเกิดอัคคีภัย
 - 8.2 องค์กรทางการแพทย์ที่ขอเชิญเป็นเครือข่าย

3.2 สารสำคัญของแผน

แผนปฏิบัติการขณะเกิดเพลิงไหม้ เป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ เพื่อความปลอดภัยสำหรับลูกจ้าง และระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข รวมถึงข้อบัญญัติของสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (HA.Thailand) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนฉุกเฉินของโรงพยาบาลชามะนาว เพื่อให้บุคลากรได้ทราบถึงการป้องกันและระงับอัคคีภัย ทั้งสามารถปฏิบัติเพื่อเตรียมพร้อมรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในโรงพยาบาลได้

3.3 ชื่อแผนและการประกาศใช้แผน

ชื่อแผนและการประกาศใช้แผน

1. กรณีเพลิงไหม้แรกเริ่ม “แผน.....” ให้เจ้าหน้าที่กองบัญชาการแผนฉุกเฉิน (บก.แผน) ประกาศผ่านเสียงตามสายหอกระจายข่าว หรือ ใช้รถพยาบาล(Ambulance) รังประกาศ ด้วยข้อความดังนี้ “โปรดทราบ ๗ ขอเชิญผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมกับคุณอัคคี ที่(จุดที่เกิดเหตุ) เวลา นี้”(ประกาศจำนวนไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง ห่างกันไม่เกิน 3 วินาที)

หมายเหตุ “คุณอัคคี” คือ รหัสเฉพาะเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลทราบ เพื่อไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามแผนฯ แยกตื่นจากเหตุเพลิงไหม้ หากสามารถระงับเหตุได้แล้ว ให้ประกาศด้วยข้อความว่า

“โปรดทราบ ๗ ขอยกเลิกการประชุมร่วมกับคุณอัคคีที่.....เวลานี้”(ประกาศไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ห่างกันไม่เกิน 3 วินาที)

2. กรณีเพลิงไหม้ หรือระเบิดรุนแรงฉุกเฉิน “แผนรุนแรงฉุกเฉิน”ผู้บัญชาการแผนฉุกเฉินไปที่จุดเกิดเหตุ ้เจ้าหน้าที่ในกองบัญชาการแผนฉุกเฉิน(บก.แผน)ประกาศผ่านเสียงตามสาย ด้วยข้อความดังนี้ “โปรดทราบ ๗ ขณะนี้เกิดเหตุเพลิงไหม้รุนแรง(ระเบิด) ที่..... (จุดเกิดเหตุ) ขอให้เจ้าหน้าที่ทุกท่านปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

(ประกาศต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ห่างกันไม่เกิน 3 วินาที) หากยังมีการลุกลามขยายตัวออกไป ผู้บัญชาการแผนฉุกเฉินออกคำสั่งใช้แผนฉุกเฉิน

3. กรณีเพลิงไหม้ ที่ไม่สามารถระงับได้ “แผนฉุกเฉิน”

ผู้บัญชาการแผนฉุกเฉิน ออกคำสั่งใช้แผนฉุกเฉิน แล้วให้เจ้าหน้าที่ในกองบัญชาการแผนฉุกเฉิน(บก.แผน) เปิดไฟวับวาบสีน้ำเงิน (Strobe Light)

เพื่อยืนยันเหตุฉุกเฉินซึ่งเป็นที่สังเกตของคนหุนหวนแล้วประกาศผ่านเสียงตามสาย, หอกระจายข่าว ด้วยข้อความดังนี้ “โปรดทราบ ๗ ขณะนี้เกิดเหตุเพลิงไหม้ที่..... (จุดเกิดเหตุ) ขอให้เจ้าหน้าที่ทุกท่านปฏิบัติตามแผนฉุกเฉิน โดยใช้จุดรวมพลที่และประกาศให้บริเวณ.....เป็นพื้นที่

อันตราย ” (โดยประกาศต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ห่างกันไม่เกิน 3 วินาที เมื่อประกาศไปแล้ว 3 ครั้ง ให้กดสัญญาณเตือนภัย (General Alarm) เป็นเสียงยาว 3 นาที (แต่ไม่เกิน 5 นาที) และรถพยาบาลฉุกเฉิน (Ambulance) รังเปิดไซเรนและประกาศด้วย

4. ในกรณีที่ บก.แผนฉุกเฉินถูกไฟไหม้ด้วยหรือไม่สามารถใช้งานได้สะดวก ให้ย้ายไปที่จุดรวมพลที่กำหนด

5. การยุติแผนฉุกเฉิน

ผู้บัญชาการแผนฉุกเฉินออกคำสั่งยุติแผน โดยให้เจ้าหน้าที่ บก.แผนฉุกเฉินประกาศผ่านเสียงตามสาย หอกระจายข่าวหรือใช้วิทยุขานฉุกเฉินวงประกาศ ด้วยข้อความดังนี้“โปรดทราบ โปรดทราบ แผนฉุกเฉินที่..... (จุดเกิดเหตุ) สิ้นสุดลงแล้ว ขอให้ทุกท่านปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ”

(ให้ประกาศไม่ต่ำกว่า 6 ครั้ง ห่างกันไม่เกิน 3 วินาที)

6. ในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้จริง ขณะกำลังซ้อมแผนอยู่ หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน ให้ประกาศด้วยว่า “นี่ไม่ใช่การซ้อม ๆ”แล้วประกาศตามระเบียบเดิม

(ให้นำข้อความประโยคนี้นี้มาใช้ เมื่อไม่มีเหตุการณ์เป็นอันตราย)

หมายเหตุ: พื้นที่อันตราย คือ บริเวณ หรืออาคาร-สถานที่ ที่มีผู้อาศัยพักพิง ใช้ประโยชน์อยู่ ตกอยู่ในภาวะอันตรายอาจมีควันไฟ เปลวไฟ ก๊าซพิษ ฯลฯ หรือ ผลกระทบที่มีอันตรายต่อมนุษย์ จำเป็นต้องอพยพบุคคล และทรัพย์สินสำคัญทันทีที่ประกาศแผนฉุกเฉิน (รายละเอียดเพิ่มเติม ในหัวข้อ 6.6.1)

6.3 ทีมปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรตามแผนฉุกเฉิน

6.4 ขั้นตอนปฏิบัติการ

6.5 การเตรียมผู้ป่วย และทารกแรกเกิด อุปกรณ์การแพทย์ ยา เคมีภัณฑ์ในโรงพยาบาล

6.5.1 การจำแนกประเภทผู้ป่วย ให้พิจารณาตามอาการของโรคและความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองรวมทั้งการพิจารณาถึงการเคลื่อนย้ายก่อน-หลังอย่าง

เหมาะสม โดยแบ่งผู้ป่วยเป็น 3 กลุ่ม:

- **กลุ่มผู้ป่วยประเภท 1 สีแดง** หมายถึงผู้ป่วยในระยะวิกฤต
 - ผู้ป่วยหนักมาก หรือสิ้นหวัง เช่น Coma โรคร้ายแรงระยะสุดท้าย
 - ผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ
 - ผู้ป่วยกระดูกต้นคอหัก และตรึงกับเตียงเพื่อตั้งคอ
 - ผู้ป่วย Immediate post operation บางส่วน
 - เด็กแรกเกิดที่ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ
- **กลุ่มผู้ป่วยประเภท 2 สีเหลือง** หมายถึงผู้ป่วยที่พ้นระยะวิกฤตแต่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น
 - ผู้ป่วยอัมพาตทั้งตัวหรือบางส่วน Paralysis
 - ผู้ป่วยหลังทำการผ่าตัด Post operation
 - ผู้ป่วย Immobilized
 - ผู้ป่วยแขนขาอ่อนแรง Weakness
 - ผู้ป่วย เด็ก
 - เด็กแรกเกิด
- **กลุ่มผู้ป่วยประเภท 3 สีเขียว** หมายถึงผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองได้ หรือผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ไม่รุนแรง

วิธีปฏิบัติ

1. แพทย์หรือพยาบาลเป็นผู้จำแนกประเภทผู้ป่วย ตั้งแต่รับเข้าเป็นผู้ป่วยใน รวมทั้งการรับผู้ป่วยฉุกเฉินโดยทำสัญลักษณ์สี แสดงให้เห็นชัดเจน
2. ให้ใช้กระดาษสีติดที่ป้ายท้ายเตียงของผู้ป่วยในหอผู้ป่วยทุกเตียง และมีเครื่องหมายเป็นป้ายคล้องข้อมือผู้ป่วย
3. ผู้ป่วยประเภท 3 สีเขียว ให้ผู้ป่วยช่วยตัวเอง และอาจมอบหมายให้ช่วยเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอื่นที่ช่วยตัวเองไม่ได้เต็มที่
4. กลุ่มผู้ป่วยประเภท 2 สีเหลือง ถ้ามีญาติหรือผู้ป่วยประเภท 3 สีเขียวให้ขอความช่วยเหลือในการเคลื่อนย้าย
5. กลุ่มผู้ป่วยประเภท 1 สีแดง ที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้เลย ปฏิบัติเหมือนกลุ่มผู้ป่วยประเภท 2 สีเหลืองยกเว้นคนไข้ที่มีอาการหนักมาก หรือเรื้อรัง ควรพิจารณาเคลื่อนย้ายเป็นรายสุดท้าย ถ้ามีเวลาพอ

การเตรียมการก่อนส่งต่อผู้ป่วย

1. กิจกรรม : ประเมินสภาพผู้ป่วย สรุปปัญหา และการให้การรักษายาบาลเบื้องต้น ให้คำแนะนำผู้ป่วย และญาติเรื่องการรักษาต่อ

ผู้รับผิดชอบ : แพทย์ , พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : ผู้ป่วยได้รับการประเมินสภาพวินิจฉัยโรค ดูแลก่อนการส่งต่อ

: ผู้ป่วยและญาติมีความพร้อมและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. กิจกรรม : บันทึกข้อมูลในใบขอ refer ให้ชัดเจน ครบถ้วนพร้อมผลการตรวจอื่นๆ เช่น ผล Lab,X-ray EKG ฯลฯ

ผู้รับผิดชอบ : แพทย์ , พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : ข้อมูลผู้ป่วยในใบ refer มีความถูกต้องชัดเจน ครอบคลุมปัญหาของผู้ป่วย
3. กิจกรรม : ตรวจสอบรถพยาบาล อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ ให้พร้อมที่จะใช้ระหว่างนำส่ง

ผู้รับผิดชอบ : พนักงานขับรถ , พยาบาลเจ้าของไข้

เกณฑ์ชีวิต : มียานพาหนะอุปกรณ์เวชภัณฑ์ พร้อมที่จะใช้งาน
4. กิจกรรม : ประสานงานโรงพยาบาลที่จะรับผู้ป่วยทางโทรศัพท์ หรือวิทยุทุกราย โดยให้รายละเอียด ดังนี้ (ชื่อ-สกุลผู้ป่วย , อายุ , การวินิจฉัยโรคเบื้องต้น, สาเหตุที่ refer , การรักษาที่ให้กับผู้ป่วยแล้ว , สิ่งที่ต้องเตรียมรับผู้ป่วย

ผู้รับผิดชอบ : แพทย์ , พยาบาล , เจ้าหน้าที่สื่อสาร

เกณฑ์ชีวิต : มีการตอบรับและพร้อมที่จะรับผู้ป่วย , ข้อมูลการประสานงานครบถ้วนไม่มีข้อขัดแย้ง

5. กิจกรรม : ดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยตามสภาพปัญหาที่ส่งต่อ โดยพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบ : พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : ผู้ป่วยปลอดภัยไม่มีภาวะคุกคามชีวิต

การดูแลผู้ป่วยขณะนำส่ง

1. กิจกรรม : วัดสัญญาณชีพ อาการเปลี่ยนแปลงทางสมองในกรณีผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะหรือผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้ตัวทุก 15-30 นาที

ผู้รับผิดชอบ : แพทย์, พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : มีการวัดสัญญาณชีพตามเวลาที่กำหนด

2. กิจกรรม : ประเมินผู้ป่วยทุก 30 นาที หรือ 1 ชม. ตามสภาพผู้ป่วยและบันทึกข้อมูล

ผู้รับผิดชอบ : พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : มีการบันทึกการประเมินผู้ป่วยและอาการเปลี่ยนแปลง

3. กิจกรรม : ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องตามสภาพปัญหาแต่ละราย เช่น การได้รับ O_2 และสารน้ำทางหลอดเลือดดำ,

การ suction ,การ hyperventilation ในผู้ป่วย head injury ที่ GCS < 10 ฯลฯ

ผู้รับผิดชอบ : แพทย์, พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลต่อเนื่อง ตามแผนการรักษาของแพทย์

4. กิจกรรม : หากผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลงสู่ภาวะวิกฤต ให้การช่วยเหลือในเบื้องต้น หรือขอความช่วยเหลือตามระบบ และนำส่ง รพ. ที่อยู่ใกล้ที่สุด

ผู้รับผิดชอบ : พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : ผู้ป่วยได้รับการแก้ไขในเบื้องต้น

: การประสานงานและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

5. กิจกรรม : สรุปปัญหา และการให้การพยาบาลผู้ป่วยระหว่างนำส่ง ให้แก่แพทย์หรือพยาบาลที่รับการส่งต่อ

ผู้รับผิดชอบ : แพทย์, พยาบาล

เกณฑ์ชีวิต : ข้อมูลผู้ป่วยระหว่างนำส่งครบถ้วน

: แนวทางในการวางแผนรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์มาตรฐานการดูแลผู้ป่วยก่อนและระหว่างการนำส่ง

- ผู้ป่วยอุบัติเหตุที่มี GCS น้อยกว่า 10 จะต้อง intubated ก่อนนำส่ง
- ผู้ป่วย multiple injury ทุกรายควรมี CXR และควรใส่ ICD ก่อนนำส่ง ถ้าสงสัยว่ามี pneumothorax
- ผู้ป่วยที่มี hemodynamic instability จะต้องได้รับ IV fluid resuscitation ที่เพียงพอ ด้วย intravenous canulation ขนาดใหญ่เบอร์ 18 ในตำแหน่งที่ไม่ leak

- ผู้ป่วยที่มีบาดแผล จะต้องได้ first Aid management อย่างดี โดยเฉพาะบาดแผลที่มีเลือดออกควรทำให้เลือดหยุดก่อนนำส่ง
- ผู้ป่วยที่มีกระดูกหัก จะต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลศูนย์ภายใน 6 ชั่วโมง
- ผู้ป่วยที่มีอาการหนัก จะต้องมียาบาลเฝ้าติดตามดูแลระหว่างการนำส่ง
- ผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ ควรได้รับการดูแลอย่างถูกต้องเช่น
- ได้รับการดูดเสมหะ
- Assist ventilation เมื่อผู้ป่วยหายใจเองได้ไม่พอ
- ผู้ป่วย head injury GCS<10 ที่ได้รับการใส่ End tracheal tube แม้จะหายใจเองได้ ก็ควร hyperventilation ทุกราย เพื่อช่วยลดภาวะ increase intracranial pressure
- ผู้ป่วยที่มี blunt injury เหนือ clavicle ควรใส่ hard collar ก่อนการนำส่ง

6.5.2 จัดทำบัญชีแยกประเภท อุปกรณ์การแพทย์ ยา เคมีภัณฑ์ ทรัพย์สิน และเอกสารสำคัญ ฯลฯ

สิ่งของที่สำคัญที่สุด บรรจุในตู้ หรือลิ้นชักเหล็กอย่างเบา แล้วติดสติ๊กเกอร์สีเหลืองมะนาว ซึ่งระบุหมายเลขทรัพย์สิน ที่ตั้ง และ ผู้รับผิดชอบในการเคลื่อนย้าย 3 คนต่อ 1 ชั้น ของแต่ละห้อง ผู้ที่ไม่มีชื่ออยู่ใน Sticker ห้ามยกย้ายโดยเด็ดขาด ซึ่งจะทำให้ทรัพย์สินที่จะได้รับการเคลื่อนย้ายมีอยู่ไม่มากนัก เพราะขึ้นอยู่กับจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

(สูตร : 20% ของเจ้าหน้าที่ (ทีมเคลื่อนย้าย-กู้ชีพ) หารด้วย 3(คือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบครอบคลุมเวลา 24 ชม.= จำนวนทรัพย์สินสำคัญที่

ข้อพิจารณา ดังนี้

1. สิ่งของที่มีความสำคัญต่อองค์กร หรือที่มีราคาแพง
2. มีน้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายได้ด้วยคนเพียงคนเดียว
3. ต้องระบุผู้รับผิดชอบในการเคลื่อนย้าย ทั้งในและนอกเวลาราชการ
4. บรรจุอย่างเรียบร้อย

อุปกรณ์สำคัญสำหรับกู้ชีพที่จะนำไปจัดรวมพล ซึ่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำ CheckList ไว้วิธีปฏิบัติจะเคลื่อนย้ายได้)

1. หัวหน้ากลุ่มงานฯ/หน่วยงานจัดทำบัญชีแยกประเภทวัสดุไว้
2. กำหนดผู้รับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายสิ่งของแต่ละชั้นและจัดอยู่ในกลุ่มเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน-กู้ชีพ (ห้ามกลับเข้ามาย้ายทรัพย์สินรอบสอง)
3. เตรียมถุงพลาสติกใสอย่างหนา, เหนียวที่มีเครื่องหมายหรือชื่อของหน่วยงานเพื่อบรรจุสิ่งของแยกชั้น

6.5.3 วัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ

1. กำหนดประเภทของที่ต้องเก็บรักษา ต้องย้ายหนีไฟ
2. ประเภทของทิ้งได้
3. ประเภทของที่ต้องควบคุมอย่างรัดกุม เนื่องจากเป็นเชื้อเพลิง

วิธีปฏิบัติ

1. หัวหน้ากลุ่มงานฯ /หน่วยงานจัดทำบัญชี และสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ง่าย เอาไว้
2. กำหนดผู้รับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายสิ่งของแต่ละชั้น
3. มีอุปกรณ์การที่มีเครื่องหมายหรือชื่อของหน่วยงานเพื่อบรรจุสิ่งของแยกชั้น

6.6 ขอบเขตปฏิบัติการเฉพาะแผน แผนอัคคี (เริ่มเกิดเพลิงไหม้)

1. ทันทีที่ได้รับทราบการเกิดเหตุเพลิงไหม้ สมาชิกหน่วยปฏิบัติการแผนฉุกเฉิน (ERT) จะต้องปฏิบัติตาม”แผนอัคคี” ทันที

2. ผู้ช่วยผู้บัญชาการ 2(Fire Marshal) ปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดเกิดเหตุ โดยทันที พร้อมประเมินสถานการณ์และรายงานไปยัง ผบ.แผน ที่ บก.แผน

- ต้องการกำลังสมทบเพิ่มเติม (คน, อุปกรณ์) หรือไม่ เพื่อควบคุมเหตุฉุกเฉิน ไม่ให้ลุกลามไป
- จะต้องทำการอพยพผู้ป่วยและบุคลากรไปจุดปลอดภัยหรือไม่
- เสนอผู้บัญชาการแผนฉุกเฉินเพื่อประกาศใช้แผนฉุกเฉิน หรือยุติแผนฯ
- ดูแลเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ณ จุดเกิดเหตุให้ปลอดภัย

6.6.1สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดเหตุ (พื้นที่ฉุกเฉิน) ประกอบด้วย 6 จุดด้วยกันคือ

1. จุดที่เกิดเหตุ (Immediate Danger Area)

- มีสถานการณ์คับขัน แล้วแต่ลักษณะการลุกไหม้ของไฟที่เกิดขึ้น
- การปฏิบัติการจะต้องรวดเร็วและถูกต้อง โดยยึดหลักว่าให้มีความปลอดภัยสูงสุด การสูญเสียน้อยที่สุดและปฏิบัติได้คล่องตัว
- หลักการคือ ผู้ที่อยู่ใกล้ไฟหรืออุปกรณ์ใกล้ไฟ ต้องรีบนำออกมา ก่อน เพื่อดับเพลิงเบื้องต้นให้เร็ว ที่สุดขณะเดียวกันให้พิจารณาถึงความปลอดภัยในชีวิตผู้ป่วยให้มากเป็นอันดับหนึ่ง
- ปัญหาแทรกซ้อนคือ ความตื่นตระหนกตกใจของผู้ป่วย ทำให้ควบคุมสติอารมณ์ไม่ได้ หรือบางรายมีอาการแทรกซ้อนของหัวใจขึ้นมาได้
- การปฏิบัติการอันดับแรกคือ การแจ้งเหตุ ต่อมาคือเตรียมพร้อมอพยพคน-การประสานงาน โดยผู้ที่เป็นบุคลากรตามแผนฉุกเฉินในจุดเกิดเหตุ นั้นๆ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของแผน

2. พื้นที่อันตราย (Danger Area)(จุดใกล้เคียงที่เกิดเหตุ) สถานการณ์ย่อมตึงเครียด

- สิ่งที่ต้องทำคือ การเคลื่อนย้ายหรือควบคุมสิ่งต่างๆที่เป็นเชื้อเพลิงไม่ให้ติดต่อกลุกลาม
- เตรียมการเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน และผู้ป่วยไปยังที่จุดรวมพล

- ส่งคนไปช่วยที่จุดเกิดเหตุ ก่อนเข้าบริเวณต้องนำป้ายชื่อประจำตัว หยอกลงในกล่อง ERT Box และที่ควรคำนึงถึงคือญาติผู้ป่วย ซึ่งจะต้องควบคุมและอพยพคนเหล่านี้ ให้ไปที่ปลอดภัย บางครั้งอาจต้องขอความช่วยเหลือจากญาติผู้ป่วยในการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ หรือตัวผู้ป่วยเอง

3. พื้นที่เสี่ยง (จุดห่างที่เกิดเหตุ) สถานการณ์ไม่ตึงเครียด

- จะต้องมีการเตรียมการ รับดูแลผู้ป่วย และอุปกรณ์ต่างๆจากหอผู้ป่วยที่กำลังเกิดเหตุ นำมาฝากไว้ การดูแลความปลอดภัยในตัวเอง การส่งคนไปช่วยกันคนเข้าไปมองดูที่เกิดเหตุ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการระงับอัคคีภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย

4. จุดปลอดภัย (Safe Area)

5. จุดรวมพล (Assembly Area)

คณะทำงานแผน “สายฟ้า 001”

คณะทำงานช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ เพื่อให้การป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การช่วยชีวิต การเคลื่อนย้าย ผู้ประสบภัย และการรักษาความสงบภายในโรงพยาบาลบ้านตาขุน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โรงพยาบาลบ้านตาขุน จึงขอแต่งตั้งคณะทำงาน ดังต่อไปนี้

1. ทีมอำนวยการดับเพลิง ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	ผู้บัญชาการ แผนฯ
2. รองผู้อำนวยการฝ่ายแพทย์	รองผู้อำนวยการแผน คนที่ 1
3. หัวหน้าฝ่ายบริหาร	รองผู้อำนวยการแผน คนที่ 2
4. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล	รองผู้อำนวยการแผน คนที่ 3
5. หัวหน้าฝ่ายประกันฯ สารสนเทศ	เลขานุการ บก.
6. งานแผนงานฯ	ผู้ช่วยเลขานุการ บก.
7. งานประชาสัมพันธ์	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

หน้าที่

1. สั่งการให้คณะทำงานปฏิบัติตามแผนช่วยเหลือ – ป้องกันอัคคีภัย
2. สั่งการให้กระทำ/ละเว้นการกระทำ เพื่อประโยชน์ต่อทางราชการสูงสุด
3. สั่งการเพื่อให้ได้มาซึ่งการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก
4. ประสานงาน ดับเพลิง ตำรวจ หน่วยงานภายนอก
5. แจ้งประชาสัมพันธ์ให้กระจายข่าวโดยเร็วทั้งภายในและภายนอก
6. การแถลงข่าว

2. ทีมทำงานดับเพลิง ดังนี้

1. หัวหน้างานสนับสนุนฯ	ประจำเวร
2. หัวหน้างานอาคารสถานที่	ประจำเวร
3. พนักงานเปล ประจำเวร	ประจำเวร
4. พนักงานขับรถ ประจำเวร	ประจำเวร

หน้าที่

1. เข้าระงับเพลิงเบื้องต้น และประเมินสถานการณ์
2. ประสานงานทีมช่างฉุกเฉิน
3. ประสานทีมเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ญาติ เจ้าหน้าที่
3. ประสานงานกับหน่วยดับเพลิงภายนอก
4. พิจารณาและปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ทีมทำงานช่างฉุกเฉิน ดังนี้

1. หัวหน้างานช่าง	ประจำเวร
2. ผู้ช่วยงานช่าง	ประจำเวร
3. เวน C ช่าง	ประจำเวร
4. พนักงานสวน	ประจำวัน

หน้าที่

1. ควบคุมระบบไฟฟ้า ให้หยุดทำงานในบริเวณที่เกิดเหตุทันที
2. ปิดวาล์ว O_2 , N_2O
3. ประสานงานกับไฟฟ้าส่วนภูมิภาค/ประปา
4. รื้อถอนทำลายสิ่งกีดขวาง

4. ทีมเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน ดังนี้

1. งานพัสดุ
2. งานการเงิน
3. งานชั้นสูตร
4. งานกายภาพ
5. งานจ่ายกลาง
6. กลุ่มงานเวชฯ
7. กลุ่มงานแพทย์แผนไทย

หน้าที่

1. ตรวจเช็ค วัสดุ/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์ที่สำคัญ เอกสารที่รับผิดชอบเพื่อเคลื่อนย้ายไปยังจุดนัดหมาย
2. ประสานงานกับทีมเช็คชีวิต ทีมเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
3. ควบคุมดูแลการเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน
4. เตรียมความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ในการให้การช่วยเหลือ/รักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บผู้ป่วย

5. ทีมทำงานรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่ พชร.รถราชการ/พชร.รีเฟอร์
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร
3. อพปร./รภป./กู้ภัยฯ

หน้าที่

1. สนับสนุนอำนวยความสะดวกปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
2. ป้องกันเหตุภัย – ลักทรัพย์ ณ. จุดเกิดเหตุ
3. ช่วยอำนวยความสะดวก ด้านจราจร
4. อำนวยความสะดวกให้หน่วยงานดับเพลิง เข้าปฏิบัติงาน
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

6. ทีมคณะทำงานกู้ชีพ – ส่งรักษาต่อต่อ ดังนี้

1. งานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน
2. งานห้องคลอด
3. พนักงานขับรถตู้พยาบาล คันที่ 1
4. พนักงานขับรถตู้พยาบาล คันที่ 2

หน้าที่

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ช่วยชีวิตฉุกเฉิน
2. ค้นหาผู้ประสบภัย
3. ประเมินพยาบาลภาคสนาม และส่งต่อ
4. ประสานงานกับหน่วยชีวิต – ติดต่อเพื่อค้นหาผู้ป่วย

7. ทีมงานชีวิต – ติดต่อสื่อสาร

1. งานให้คำปรึกษา
2. งานฝากครรภ์
3. เจ้าหน้าที่กลุ่มการพยาบาล
4. เจ้าหน้าที่กลุ่มการพยาบาลผู้ป่วยนอก
5. เจ้าหน้าที่กลุ่มการพยาบาลผู้ป่วยใน

หน้าที่

1. รายงานการตรวจเช็คผู้ประสบภัย ต่อผู้บังคับบัญชา
2. ส่งสัญญาณเตือนภัยตามระบบความปลอดภัย
3. เคลียพื้นที่/สถานที่/เส้นทาง จุติรองรับตามสถานการณ์

8. ทีมงานเคลื่อนย้ายผู้ป่วย/ ญาติ/ เจ้าหน้าที่

ประกอบด้วย งานผู้ป่วยนอก-ผู้ป่วยใน/งานสนับสนุนทุกฝ่าย

1. งานผู้ป่วยใน
2. งานผู้ป่วยนอก
3. งานสนับสนุนบริการ
4. งานเอ็กซเรย์
5. งานประกันและสารสนเทศ

หน้าที่

1. ตรวจเช็คบุคลากร/ผู้ป่วย/ญาติ เจ้าหน้าที่ เพื่อเคลื่อนย้ายไปยังจุดนัดหมาย
2. ประสานงานกับหน่วยชีวิตเพื่อเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
3. ควบคุมดูแลการเคลื่อนย้ายบุคคล เคลื่อนย้ายผู้ป่วย
4. เตรียมความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ในการให้การช่วยเหลือ/รักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วย

9. คณะทำงานสวัสดิการ

1. งานธุรการฝ่ายบริหาร
2. งานธุรการฝ่ายงานเวชฯ
3. งานทันตกรรม
4. งานเภสัชกรรม

หน้าที่

1. จัดสวัสดิการ อาหาร / น้ำ บริการแก่ผู้ร่วมงานระหว่างปฏิบัติงาน
2. จัดทำงบประมาณการดำเนินการตามแผนอัตรากำลัง
3. สรุปผล รายละเอียดความเสียหาย สูญเสีย เสนอ ผบ.แผน เพื่อแถลงข่าว

เบอร์ด่วน ควรจำ

- ไฟไหม้ (ปก.)	199	- เหตุด่วน เหตุร้าย	191
- การแพทย์ฉุกเฉิน	1669	- สภ.บ้านตาขุน	077 397013
- ที่ว่าการบ้านตาขุน	077 397029	- เทศบาลบ้านตาขุน	077 261347
- เทศบาลบ้านเขี้ยวหลานฯ	077 346097	- ศูนย์กู้ภัยบ้านตาขุน-พนม	092 3361669
- การประปา บ้านตาขุน	077 397325	- การไฟฟ้า สาขาบ้านตาขุน	077 929626

ตารางกำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการและซ้อมแผนรับสถานการณ์อัคคีภัยในหน่วยงาน

โรงพยาบาลบ้านตาขุน ประจำปี ๒๕๖๑

วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลบ้านตาขุน

รุ่นที่ ๑ ภาคเช้า

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๙.๐๐ น.- ๑๑.๐๐ น.	บรรยายความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พร้อมสาธิตการใช้เครื่องมือในการระงับอัคคีภัย
เวลา ๑๑.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติในการระงับอัคคีภัย การค้นหา การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการอพยพหนีไฟ
เวลา ๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

รุ่นที่ ๒ ภาคบ่าย

เวลา ๑๓.๐๐ น. - ๑๓.๓๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๑๓.๓๐ น. - ๑๕.๓๐ น.	บรรยายความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พร้อมสาธิตการใช้เครื่องมือในการระงับอัคคีภัย
เวลา ๑๕.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติในการระงับอัคคีภัย การค้นหา การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการอพยพหนีไฟ

ตารางกำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการและซ้อมแผนรับสถานการณ์อัคคีภัยในหน่วยงาน
โรงพยาบาลบ้านตาขุน ประจำปี ๒๕๕๙
วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลบ้านตาขุน

เวลา ๐๘.๐๐ น. – ๑๒.๐๐ น.	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ซ้อมแผนการอพยพหนีไฟและซ้อมแผน Table top การระงับอัคคีภัย การค้นหา การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการอพยพหนีไฟ
เวลา ๑๒.๐๐ น. – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. – ๑๔.๐๐ น.	เตรียมความพร้อมของสถานที่เกิดเหตุและสถานการณ์สมมุติ
เวลา ๑๔.๐๐ น. – ๑๖.๐๐ น.	ซ้อมแผนรับสถานการณ์ไฟไหม้ในหน่วยงาน
เวลา ๑๖.๐๐ น. – ๑๖.๓๐ น.	สรุปบทเรียนและประเมินผล

แบบทดสอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ และซ้อมแผนรับสถานการณ์อัคคีภัยในหน่วยงาน
โรงพยาบาลบ้านตาขุน ประจำปี วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ..... สกุล..... ตำแหน่ง..... รุ่ที่.....

1. ถังดับเพลิงชนิดใด ที่ฉีดและทำให้เกิดความสกปรก เสียหายต่อวัสดุอุปกรณ์ ทำให้มองไม่เห็นต้นเพลิง และทางหนีไฟ
 - ☐ 1. ชนิดน้ำอัดแรงดัน
 - ☐ 2. ชนิดบีซีเอฟ BCF
 - ☐ 3. ชนิดผงเคมีแห้ง
 - ☐ 4. ชนิดก๊าซซีโอทู CO₂
2. การใช้เครื่องดับเพลิงดับไฟที่กำลังลุกไหม้ จากอุปกรณ์ไฟฟ้าลัดวงจร (มีกระแสไฟอยู่) ให้ได้ผลดีที่สุด และถูกวิธี ควรทำอย่างไร
 - ☐ 1. ใช้เครื่องดับเพลิงฉีดไปเรื่อย ๆ จนกว่ากระแสไฟจะตัดเองโดยอัตโนมัติ
 - ☐ 2. ใช้เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งฉีดให้หมดถัง แล้วรีบออกจากที่เกิดเหตุทันที ไฟจะดับเอง
 - ☐ 3. ใช้เครื่องดับเพลิงที่ไม่เป็นสื่อกระแสไฟฟ้า เช่น เครื่องดับเพลิง CO₂ ทำการฉีดดับทันที แล้วหยุดดู (ถ้ามีการลุกไหม้อีกก็ให้ฉีดซ้ำเป็นระยะๆ) เพื่อไม่ให้ไฟลุกไหม้ขึ้นมาอีก
 - ☐ 4. ใช้น้ำฉีดไปเรื่อย ๆ จนกว่ากระแสไฟจะตัดเอง
3. ลานจอดรถควรติดตั้งที่เครื่องดับเพลิงชนิดใด
 - ☐ 1. บีซีเอฟ
 - ☐ 2. ชนิดโฟม
 - ☐ 3. ชนิดผงเคมีแห้ง
 - ☐ 4. ก๊าซซีโอทู
4. เมื่อท่านเข้ามาทำงานในอาคาร สิ่งที่ท่านควรศึกษา
 - ☐ 1. แผนผังการหนีไฟของตึก
 - ☐ 2. แผนผังของสถานที่ทำงานชั้นต่างๆ
 - ☐ 3. ที่ตั้งห้องพักผ่อน/อุปกรณ์ให้ความบันเทิง
 - ☐ 4. การปฐมพยาบาลเฉพาะในโรงพยาบาล

5. ขั้นตอนในการดับเพลิงต่อไปนี้ ขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก

- ☐ 1. ช่วยผู้ติดอยู่ในที่เกิดเหตุ
- ☐ 2. เข้าล้อมวงบริเวณที่เกิดเหตุ
- ☐ 3. ทำการดับเพลิง
- ☐ 4. ประเมินสถานการณ์

C

6. เป็นสัญลักษณ์ของเพลิงประเภทใด

- ☐ 1. ประเภทที่เกิดจากโลหะติดไฟ เช่น แมกนีเซียม โปรแตสเซียม ดิตาเนียม
- ☐ 2. ประเภทที่เกิดอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น โทรทัศน์ เตารีด ฯลฯ
- ☐ 3. ประเภทที่เกิดกับเชื้อเพลิงของเหลว เช่น น้ำมัน ไขมัน
- ☐ 4. ประเภทที่เกิดกับเชื้อเพลิงของแข็ง เช่น ไม้ กระดาษ

7. หัวฉีดน้ำดับเพลิงอัตโนมัติ (Sprinkle) ที่ติดตั้งไว้ในห้องต่าง ๆ ของอาคาร สามารถฉีดน้ำได้โดยอาศัยหลักการอะไร

- ☐ 1. แรงดันน้ำจากเครื่องสูบน้ำดับเพลิง
- ☐ 2. ความดันไฟฟ้าสัมผัส
- ☐ 3. ทุบให้หลอดแตก
- ☐ 4. เปลวไฟและอุณหภูมิความร้อนในบริเวณที่เกิดเหตุ

8. เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง, บีซีเอฟ และ ก๊าซซีโอทู ขนาด 10-15 ปอนด์ สามารถฉีดได้ (โดยเฉลี่ย) นานเท่าไร

- ☐ 1. 30-35 วินาที
- ☐ 2. 20-25 วินาที
- ☐ 3. 10-15 วินาที
- ☐ 4. 1 นาที

9. ไฟที่เกิดจาก ไม้ กระดาษ ผ้า ยาง พลาสติก ควรดับด้วยวิธีใด จึงจะมีประสิทธิภาพดีที่สุด

- ☐ 1. ลดอุณหภูมิความร้อน (ทำให้เย็นตัวลง)
- ☐ 2. แยกเชื้อเพลิงออกจากกัน
- ☐ 3. ถูกทุกข้อ
- ☐ 4. ทำให้อากาศหมดไป

10. ไฟที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าลัดวงจร (ไฟช็อต) ท่านควรนำถังดับเพลิงชนิดใด ไปทำการดับเพลิงโดยไม่เกิดอันตรายจากการถูกไฟฟ้าดูด จึงเหมาะสมที่สุด

- ☐ 1. ผงเคมีแห้ง
- ☐ 2. โฟม
- ☐ 3. น้ำ
- ☐ 4. ก๊าซซีโอทู CO2 หรือ บีซีเอฟ BCF

11 . เมื่อท่านพบเหตุเพลิงไหม้ ในห้องนอนของท่าน ท่านทำอย่างไร

- ☐ 1. เอาน้ำสาด ใหดับ
- ☐ 2. ประเมินความรุนแรงของการลุกไหม้
- ☐ 3. รีบวิ่งหนี
- ☐ 4. ประเมินและแจ้งห้องข้างเคียงทราบ

12 . ให้ท่านลำดับแผนการแจ้งเหตุเมื่อพบเหตุเพลิงไหม้ ในโรงพยาบาลบ้านตาขุน

- ☐ 1. พบเหตุ-หนีเหตุ-แจ้งเหตุ-ระงับเหตุ
- ☐ 2. พบเหตุ-ระงับเหตุ-หนีเหตุ-แจ้งเหตุ
- ☐ 3. พบเหตุ-แจ้งเหตุ-ระงับเหตุ-หนีเหตุ
- ☐ 4. ไม่มีข้อไหนถูก

13 . เมื่อพบเหตุเริ่มมีควันไฟออกกองเอกสารในคลังย่อยประตูไม่ได้ล็อคแต่ไม่ใช้งานของเรา ท่านจะอย่างไรที่ถูกต้อง

- ☐ 1. เดินเลี่ยงไม่บอกใคร ไม่รู้ไม่เห็น
- ☐ 2. แจ้งผู้คนใกล้เคียงแล้ว แยกเชื้อเพลิงออกจากกัน
- ☐ 3. เดินแจ้งเจ้าของงาน
- ☐ 4. ไม่มีข้อไหนถูก

14 . การป้องกันไม่ให้เกิดไฟไหม้มีหลักกี่ข้อ

- ☐ 1. 3 ข้อ
- ☐ 2. 4 ข้อ
- ☐ 3. 5 ข้อ
- ☐ 4. 8 ข้อ

15 . ท่านคิดว่า โรงพยาบาลของท่านควรมีแผนฉุกเฉิน ทั้งหมดกี่แผน

- 1. 3 แผนฯ แผนป้องกันไฟไหม้/น้ำท่วม/อุบัติเหตุหมู่
- 2. 5 แผนฯ แผนป้องกันไฟไหม้/น้ำท่วม/อุบัติเหตุหมู่/แผ่นดินไหว/ช่วงาระเบิด
- 3. 6 แผนฯ แผนป้องกันไฟไหม้/น้ำท่วม/อุบัติเหตุหมู่/แผ่นดินไหว/ช่วงาระเบิด/เหตุจี้-ปล้น
- 4. 10 แผนฯ แผนป้องกันไฟไหม้/น้ำท่วม/อุบัติเหตุหมู่/แผ่นดินไหว/ช่วงาระเบิด/เหตุจี้-ปล้น
จับตัวประกัน/พยายามฆ่าตัวตาย/สารเคมีรั่วไหล/ผู้ป่วยทำร้ายเจ้าหน้าที่

สายด่วนสำหรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย

1. แจ้งเหตุด่วน-เหตุร้ายทุกชนิด โทร. 191
2. แจ้งอัคคีภัย สัตว์เข้าบ้าน โทร. 199
3. ศูนย์ความปลอดภัย กรมทางหลวงชนบท โทร. 1146
4. สายด่วนตำรวจท่องเที่ยว โทร. 1155
5. ศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ โทร. 1192
6. กองปราบปราม โทร. 1195
7. อุบัติเหตุทางน้ำ กองบัญชาการตำรวจ โทร. 1196
8. สายด่วนกรมเจ้าท่า, เหตุด่วนทางน้ำ โทร. 1199
9. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โทร. 02-241-2051
10. กรมควบคุมมลพิษ โทร. 1650
11. ศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี โทร. 02-298-2387, 086-130-2386
12. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย(กลาง) โทร. 1784

สายด่วนแจ้งเหตุฉุกเฉิน/กู้ชีพ/กู้ภัย

1. ศูนย์ประชาชนดี แจ้งคนหาย โทร. 1300
2. ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม โทร. 1356
3. หน่วยแพทย์กู้ชีวิต วชิรพยาบาล โทร. 1554
4. ศูนย์ร้องทุกข์กรุงเทพมหานคร โทร. 1555
5. ศูนย์เฮอร์วีน สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร โทร. 1646
6. สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โทร. 1669
7. ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ โทร. 192

สายด่วนบริการทางการแพทย์

1. สายด่วนยาเสพติด กรมการแพทย์ โทร. 1165
2. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โทร. 1330
3. ศูนย์พิษวิทยา โรงพยาบาลรามาธิบดี โทร. 1367
4. สายด่วนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โทร. 1556
5. สำนักงานอสาอากาศ สภาอากาศไทย โทร. 02-251-0385, 02-251-0582, 02-252-6913
6. สายด่วนศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภาอากาศไทย โทร. 1666
7. สายด่วนกรมสุขภาพจิต โทร. 1667

สายด่วนสำหรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับสาธารณูปโภค

1. การไฟฟ้านครหลวง โทร. 1130
2. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โทร. 1129
3. การประปานครหลวง โทร. 1125
4. การประปาสวนภูมิภาค โทร. 1662
5. ชลประทานบริการประชาชน โทร. 1460

สายด่วนติดต่อหน่วยงานราชการ

1. วุฒิสภา โทร. 1102
2. กรมศุลกากร โทร. 1164
3. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โทร. 1166
4. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โทร. 1171
5. ศูนย์บริการข่าวอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา โทร. 1182
6. สายด่วนประกันภัย โทร. 1186
7. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โทร. 1362
8. สายด่วนศาลปกครอง โทร. 1355
9. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน โทร. 02-547-1806
10. กรมการค้าต่างประเทศ โทร. 1385
11. สำนักงานประกันสังคม โทร. 1506
12. กรมการปกครอง สำนักทะเบียนราษฎร โทร. 1548
13. ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย โทร. 1567
14. กระทรวงศึกษาธิการ โทร. 1579
15. กระทรวงพลังงาน โทร. 02-129-3344
16. ศูนย์บริการร่วม กระทรวงพลังงาน โทร. 02-140-7000
17. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โทร. 1672
18. ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา โทร. 1676

19. กรมการจัดหางาน โทร. 1694
20. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงการคลัง โทร. 1689
21. กรมสรรพสามิต โทร. 1713
22. กระทรวงวัฒนธรรม โทร. 1765
23. ศูนย์บริการภาครัฐเพื่อประชาชน โทร. 1111

สายด่วนติดต่อธนาคาร/สถาบันการเงิน

1. ธนาคารออมสิน โทร. 1115, 02-299-8000
2. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โทร. 1357, 02-265-3000
3. ธนาคารกรุงเทพ โทร. 1333, 02-645-5555
4. ธนาคารกรุงไทย โทร. 1551
5. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา โทร. 1572
6. ธนาคารทหารไทย โทร. 1558
7. ธนาคารซีทีแบงก์ โทร. 1588
9. ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด (ไทย) โทร. 1595
10. ธนาคารธนาชาต โทร. 1770
11. ธนาคารกสิกรไทย โทร. 02-888-8888
12. ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย โทร. 02-626-7777
13. ธนาคารไทยพาณิชย์ โทร. 02-777-7777
14. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ โทร. 02-645-9000
15. ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) โทร. 02-285-1555

สายด่วนสอบถามข้อมูลการขนส่ง

1. ตำรวจทางหลวง โทร. 1193
2. ศูนย์ควบคุมและสั่งการจราจร โทร. 1197
3. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) โทร. 1348
4. บริษัท ขนส่ง จำกัด โทร. 1490 เรียก บขส.
5. ศูนย์บริการข้อมูลผู้ใช้ทางพิเศษ (ทางด่วน) โทร. 1543
6. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย โทร. 1543
7. กรมการขนส่งทางบก โทร. 1584
8. ศูนย์บริการประชาชนสายด่วนกรมทางหลวง โทร. 1586
9. การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 1690
10. บริษัท โอเรียนท์ ไทย แอร์ไลน์ จำกัด โทร. 1126
11. บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด โทร. 1318
12. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารการบินไทย โทร. 02-545-3321

13. ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โทร. 02-132-1888
14. ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม การท่าเรือแห่งประเทศไทย โทร. 02-269-3191, 02-269-3199
15. แผนกสื่อสาร การท่าเรือแห่งประเทศไทย โทร. 02-269-3481, 02-269-3484
16. กรมการขนส่งทางบก โทร. 02-286-0506, 02-286-0594
17. การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 02-621-8701
18. การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (MRT รถไฟฟ้าใต้ดิน) โทร. 02-624-5200

สายด่วนสำหรับแจ้งเหตุหรือสอบถามบริการโทรคมนาคม

1. TOT โทร. 1100
2. AIS โทร. 1175
3. TRUE โทร. 1331
4. DTAC โทร. 1678

สายด่วนบริการค้นหาเบอร์โทรศัพท์

1. บริการสอบถามข้อมูลโทรศัพท์ BUG โทร. 1113
2. บริการค้นหาเบอร์โทรศัพท์ TOT โทร. 1133
3. บริการค้นหาเบอร์โทรศัพท์สมุดหน้าเหลือง โทร. 1188

สายด่วนสำหรับแจ้งเหตุหรือสอบถามเรื่องอื่น ๆ

1. สอบถามเวลามาตรฐานประเทศไทย สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ โทร. 02-577-5100
2. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โทร. 1545
3. สถานีวิทยุ จส.100 โทร. *1808 (ฟรี) หรือ 1137 (มีค่าบริการ)
4. สถานีวิทยุ สวพ.91 โทร. 1644
5. สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน โทร. 1677
6. สมาคมเสริมสร้างครอบครัว โทร. 1761
7. ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรี โทร. 1192
8. ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ โทร. 1359

ขอขอบคุณ

- คณะครูฝึก จากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
<https://th-th.facebook.com/ddpmsurat/>
- มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยและช่วยชีวิต FARA-FS สมาคมการดับเพลิงและช่วยชีวิต FARA
<https://www.se-ed.com/product-publisher/>
- สถาบันฝึกดับเพลิงและกู้ภัยชั้นสูง ไทยไฟร์ ทาฟต้า THAI FIRE & RESCUE TRAINING ACADEMY (TFRTA) www.thaifire.com/